

Kaisa Mäntynen, Marko Nurmikolu

Till kommun- och stadsstyrelserna
och samkommunernas styrelser
samt tillsynsenheterna för miljö- och hälsoskyddet

Kommunförbundets anvisningar om ordnandet av miljö- och hälsoskyddet

Lag om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet

Lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet (410/2009) trädde i kraft 15.6 2009. Enligt lagen ska en kommun eller ett samarbetsområde ha personalresurser som motsvarar minst 10 årsverken för ordnandet av tjänsterna inom miljö- och hälsoskyddet. Kommunerna skulle senast 31.12.2009 fatta beslut om att höra till ett samarbetsområde för miljö- och hälsoskyddet. Om en kommun inte uppfyller kraven kan statsrådet, efter att ha hört kommunen och det berörda regionförvaltningsverket samt samarbetsområdet, besluta att kommunen ska höra till ett samarbetsområde för miljö- och hälsoskyddet. Statsrådet kan fatta beslut om att kommunen ska höra till ett samarbetsområde samt om kostnadsfördelningen, förvaltningsmodellen, grunderna för ordnande av tjänster och uppgifter och annat som är nödvändigt för att organisera samarbetet och som kommunerna inte har avtalat om. Statsrådet ska före beslutsfattandet höra de berörda kommunerna och regionförvaltningsverken samt samarbetsområdet. Statsrådets beslut om villkoren för samarbetet gäller till dess att de berörda kommunerna avtalar om något annat.

Statsrådet har beslutanderätt även när en kommun lämnar ett samarbetsområde eller när ett samarbetsområde inte har personalresurser som motsvarar minst 10 årsverken, om inte de berörda kommunerna når överenskommelse i saken på något annat sätt.

Närmare upplysningar:

Kaisa Mäntynen
Marko Nurmikolu

e-post: fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Ordnandet av miljö- och hälsoskydd

Lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet (410/2009, nedan kallad samarbetslagen) gäller organiseringen av miljö- och hälsoskyddet i kommunen och samarbetet mellan kommunerna. Lagar som gäller miljö- och hälsoskyddet är enligt 21 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) hälsoskyddslagen (763/1994), livsmedelslagen (297/2021), veterinärvårdslagen (765/2009) och tobakslagen (549/2016).

Krav på samarbetsområdet

De krav som ställs på ett samarbetsområde för miljö- och hälsoskyddet anges i 2 § i samarbetslagen.

En kommun eller ett samarbetsområde för miljö- och hälsoskyddet ska, för att ordna uppgiften och möjliggöra en ändamålsenlig arbetsfördelning och specialisering, för denna uppgift ha personalresurser som motsvarar minst 10 årsverken. Enligt lagmotiveringen ska man vid sådana enheter där ett enskilt delområde inom miljö- och hälsoskyddet tar en stor del (t.ex. över hälften) av personalresurserna eftersträva en så stor enhet att ändamålsenliga resurser kan tryggas för alla delområden. I sådana fall räcker det inte nödvändigtvis med personalresurser som motsvarar 10 årsverken.

Till personalresurser på 10 årsverken för ordnandet av uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet räknas tjänsteinnehavare som sköter miljö- och hälsoskyddsuppgifter, kontorsanställda samt annan bistående personal till de delar de bistår tjänsteinnehavarna inom miljö- och hälsoskyddet i miljö- och hälsoskyddsuppgifter. Enligt miljö- och hälsoskyddslagarna (LivsmedelsL 33 §, HälsoskyddsL 49 §) kan tillsynsmyndigheten anlita en utomstående sakkunnig för utförandet av tillsynsåtgärder. Om ett samarbetsområde köper åtgärder i anslutning till myndighetstillsyn av en utomstående, bör också dessa köpta tjänster räknas som personalresurser inom miljö- och hälsoskyddet. Som personalresurser inom miljö- och hälsoskyddet räknas inte städare, vaktmästare, anställda med sysselsättningsstöd eller civiltjänstgörare och inte heller visstidsanställda tjänsteinnehavare, om de inte är vikarier.

När ett samarbetsområde bildas kan undantag från kravet på personalresurser motsvarande 10 årsverken enligt 3 § i lagen göras av följande orsaker:

1) när det på grund av skärgård eller långa avstånd inte är möjligt att bilda en funktionell helhet (skärgårds- och kustområden samt glesbebodda områden),

- 2) det behövs för att trygga de finsk- eller svenskspråkiga invånarnas språkliga rättigheter,
- 3) det behövs för att trygga de rättigheter som gäller samernas språk och kultur, eller
- 4) ett tillräckligt och högklassigt ordnande av miljö- och hälsoskyddsuppgifter i kommunen eller samarbetsområdet kan säkerställas på annat sätt.

Bestämmelsen möjliggör tillämpning av ändamålsenlighetsprövning till exempel i situationer där näringsstrukturen i samarbetsområdet har förändrats i och med en stor livsmedelsproduktionsanläggning eller alternativt nedläggningen av en sådan. Även nära myndighetssamarbete inom ett samarbetsområde, till exempel med miljövården och/eller byggnadstillsynen, kan möjliggöra ett undantag. En sådan tillsynsenhet i en kommun eller ett samarbetsområde som regionförvaltningsverket, på basis av uppgifterna i tillsynsenhetens tillsynsplan och genomförandevärdering, anser ha tillräcklig verksamhet med personalresurser på mindre än 10 årsverken, kan godkännas som samarbetsområde.

Kommunallagens bestämmelser om samarbete mellan kommuner

Allmänna bestämmelser om offentlighetsrättsligt samarbete mellan kommunerna finns i 8 kap. i kommunallagen. Samarbete enligt kommunallagen bygger alltid på ett avtal (49 § 1 mom. i kommunallagen). Miljö- och hälsoskyddet omfattas inte av lagen om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007, nedan ramlagen), men när ett samarbetsområde för miljö- och hälsoskyddet bildas ska i mån av möjlighet beaktas de principer som anges i 5 § 2 mom. i ramlagen. Miljö- och hälsoskyddet kan också ordnas fristående från det övriga folkhälsoarbetet (5 § i folkhälsolagen). Samtliga uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet ska centraliseras till samma organ (2 § 3 mom. i samarbetslagen).

En tillsynsenhet inom miljö- och hälsoskyddet kan upprätthållas av en enda kommun förutsatt att kommunen har tillräckliga resurser för skötseln av uppgifterna. En kommun kan med stöd av ett avtal sköta uppgiften för en eller flera kommuners räkning, varvid ett gemensamt organ hör till den ansvariga kommunens organisation och lyder under dess fullmäktige och kommunstyrelse. De övriga avtalskommunerna kan utse en del av ledamöterna i detta gemensamma organ. Kommunerna kan också komma överens om samarbete genom att låta uppgiften skötas av en samkommun. Vid beredningen av ett avtal om samarbete går man igenom de viktigaste frågorna med tanke på samarbetet.

Modellen med en ansvarig kommun

I modellen med en ansvarig kommun kan kommunerna komma överens om att anförtro en kommun (s.k. ansvarig kommun) skötseln av uppgiften för en eller flera kommuners räkning. Ett organ som är placerat inom den ansvariga kommunens organisation är verksam som myndighet.

Ett gemensamt organ för flera kommuner definieras i 51 § i kommunallagen:

En kommun kan sköta en uppgift för en eller flera kommuners räkning så att kommunerna har ett gemensamt organ som svarar för skötseln av uppgiften. Den kommun som sköter uppgiften kallas ansvarig kommun.

Kommunerna kan komma överens om att en del av ledamöterna i det gemensamma organet utses av de andra kommunerna.

Det gemensamma organet fastställs i samarbetsavtalet. I avtalet kan man fritt besluta om det gemensamma organets sammansättning. I allmänhet utses ett udda antal ledamöter för att rösterna inte ska falla lika när organet är fulltaligt. När ett organ inrättas ska kraven i jämställdhetslagen beaktas. Det finns skäl att i ett gemensamt organ sträva efter lösningar där möjligheten att påverka tryggas för alla deltagarkommuner och där en enskild kommun inte har majoritet. Det gemensamma organet är i allmänhet en nämnd, men lagen ställer inga hinder för att organet kan vara en direktion eller en sektion i en nämnd.

Också i avtalskommunerna är det fullmäktige som väljer ledamöterna till det gemensamma organet, om det är fråga om ett organ som ska väljas i fullmäktige. Vad gäller ledamöternas valbarhet iakttas samma bestämmelser som för motsvarande kommunala organ.

Organiseringen av förvaltningen förutsätter en förvaltningsstadga som godkänns av den ansvariga kommunens fullmäktige och där den myndighet som sköter den gemensamma uppgiften, myndighetens verksamhet, befogenheter och uppgifter fastställs. När ifrågavarande bestämmelser i förvaltningsstadgan utarbetas beaktas bestämmelserna i samarbetsavtalet. Innan förvaltningsstadgan för det gemensamma organets verksamhet godkänns finns det skäl att höra de övriga avtalskommunerna. Avtalskommunerna ska ändra sina förvaltningsstadgor så att de avtalsenliga uppgifterna ges till den kommun som utsetts till ansvarig kommun, och den ansvariga kommunens förvaltningsstadga följs till dessa delar. För att verksamheten ska kunna inledas krävs en godkänd förvaltningsstadga och därför bör besluten om avtalet och befogenheterna beredas för avgörande samtidigt. I

samarbetsavtalet kan det bestämmas att kommunstyrelsen i den ansvariga kommunen inte har rätt att till behandling ta upp ett ärende som det gemensamma organet har fattat beslut i. Rätten att överta ärenden kan också begränsas delvis, dvs. framför allt grupperat enligt ärende (t.ex. upphandlings- och personalärenden). Även om också ett avtal om ett gemensamt organ binder de deltagande kommunerna, finns det skäl att i den ansvariga kommunens förvaltningsstadga för tydlighetens skull inkludera en bestämmelse om den begränsade rätten att överta ärenden. Övertagningsrätten kan inte tillämpas i ärenden som ett visst organ eller en viss myndighet enligt speciallagstiftningen ska besluta om eller har i uppgift (92 § 5 mom. i kommunallagen).

I modellen med en ansvarig kommun övergår den personal som sköter de övriga avtalskommunernas uppgifter inom avtalets verksamhetsområde i den ansvariga kommunens tjänst. Fullmäktige i den ansvariga kommunen godkänner samarbetsorganets budget som en del av kommunens budget.

Som bilaga till dessa anvisningar följer en förteckning över sådant som ska beaktas i ett samarbetsavtal enligt modellen med en ansvarig kommun.

Samkommun

Kommunerna kan komma överens om att en uppgift sköts av en samkommun. Samkommunen och dess verksamhet definieras i 55–64 § i kommunallagen. I detta brev behandlas inte bildandet av samkommuner närmare, eftersom det i allmänhet inte är ändamålsenligt att bilda en samkommun enbart för skötseln av miljö- och hälsoskyddsuppgifterna, men miljö- och hälsoskyddet kan tas med till exempel i en samkommun för folkhälsoarbete.

Kommunallagen ger inte möjlighet till ett arrangemang där en samkommun skulle vara ansvarig kommun för kommuner som inte hör till samkommunen eller för en annan samkommun. Däremot är det möjligt att en eller flera kommuner är partiella medlemmar i en samkommun i fråga om miljö- och hälsoskyddet. Det är möjligt och tillrådligt att åtskilja miljö- och hälsoskyddet från samkommunens övriga verksamhet och placera det under ett särskilt organ, till vilket de kommuner som är partiella medlemmar kan utse sina representanter. Partiellt medlemskap och inrättande av ett organ förutsätter ändringar i grundavtalet.

Kommunalt affärsverk och affärsverkssamkommun

Ett kommunalt affärsverk är en del av kommunens organisation (kommunens affärsverk) eller samkommunens organisation (samkommunens affärsverk) och det inrättas genom beslut av fullmäktige eller samkommunens

högsta organ. En affärsverkssamkommun inrättas genom att grundavtalet godkänns i medlemskommunerna och medlemssamkommunerna.

Enligt 65 § i kommunallagen kan en kommun eller en samkommun inrätta ett kommunalt affärsverk eller en affärsverkssamkommun för en uppgift som ska skötas enligt företagsekonomiska principer. Kravet på företagsekonomiska principer förutsätter att den ordinarie verksamheten och investeringarna åtminstone på lång sikt finansieras genom internt tillförda medel. Vid prissättningen ska kostnadsmotsvarighet iakttas så att priset, som baserar sig på prestationer eller någon annan debiteringsenhet, täcker kostnaderna för serviceproduktionen. Dessutom tillämpas förhandsprissättning på de tjänster som säljs, och räkenskapsperiodens resultat utjämnas inte heller med en efterfaktureringsenhet efter utgången av räkenskapsperioden. En uppgift kan skötas enligt företagsekonomiska principer också inom kommunens basservice och myndighetsuppgifter. Inkomsterna kan då utöver klientavgifter också bestå av ersättningar från medlemskommunerna. I annan än ordinarie affärsverksamhet iakttas vid prissättningen av tjänster i första hand kostnadsmotsvarighet.

Avtal om myndighetsuppgifterna inom miljö- och hälsoskyddet

I speciallagarna om miljö- och hälsoskyddet finns ett omnämnande om att en uppgift som enligt lag föreskrivits för kommunen eller dess myndighet och som kan delegeras till en tjänsteinnehavare, kan anförtros en tjänsteinnehavare i en annan kommun eller samkommun som sköter den under tjänsteansvar. En samkommun kan ingå ett avtal om detta, såvida medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke. (LivsmedelsL 27 § 2 mom., HälsoskyddsL 7 § 2 mom.)

Samarbetsområden kan ingå ett motsvarande avtal. Det gemensamma organet inom samarbetsområdet för miljö- och hälsoskyddet kan komma överens med en kommun, en samkommun eller ett organ inom ett annat samarbetsområde om att en enskild tjänsteinnehavare sköter till exempel inspektionsuppgifterna enligt strålsäkerhetslagen inom ett annat samarbetsområde eller att en veterinär ansvarar för uppgifter inom djurskyddet inom flera samarbetsområden.

Personalens ställning

Anvisningar om personalens ställning i samband med bildandet av samarbetsområdet för miljö- och hälsoskyddet ges av kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT.

Laboratorietjänster

Myndighetsverksamheten inom miljö- och hälsoskyddet behöver stöd av laboratorier som godkänts av Livsmedelsverket. I sin tillsynsplan ska kommunen utse de laboratorier som tillsynen stödjer sig på. Kommunen bör avtala med laboratoriet om en elektronisk tjänst för överföring av analysdata samt om verksamheten vid störningar och vid behov utanför tjänstetid. Det är också bra att komma överens om att avvikande provresultat ska meddelas myndigheten utan dröjsmål.

Bestämmelser om laboratorierna finns i livsmedelslagen (297/2021) och i hälsoskyddslagen (763/1994). Livsmedelsverket godkänner de laboratorier som utför undersökningar för myndigheter enligt livsmedelslagen och hälsoskyddslagen. Livsmedelsverket övervakar också verksamheten vid de laboratorier som verket har godkänt. Hälsoskyddslagen och författningar som utfärdats med stöd av den definierar rätt noggrant provtagningen och undersökningarna. När det gäller livsmedelstillsynen ska provtagning som utförs av laboratoriet vara ackrediterat. Laboratorierna kan ta prov på uppdrag av bland annat myndigheter, vattenverk, kommuninvånare eller företag.

Provtagningen i anslutning till myndighetstillsynen kan alltså också utföras av någon annan än tillsynsmyndigheten. Då ska myndigheten dock försäkra sig om provtagarens kompetens.

Kostnader för samarbetet och avgiftsbelagd tillsyn

Bestämning av kostnader

Bestämningen av kostnader baserar sig på kommunernas samarbetsavtal. I samarbetet är det motiverat att följa de allmänna principerna för kostnadsbestämning. Dessa är härledning av kostnaderna ur bokföringen, behovsprincipen och kontinuitetsprincipen. Det finns skäl att samtidigt komma överens om en grund enligt vilken kostnaderna för förvaltningen och de interna tjänsterna hänförs till miljö- och hälsoskyddet.

Kostnadsfördelning

Kommunerna kan komma överens om att fördela kostnaderna för den gemensamma enheten mellan de kommuner som deltar i samarbetet i förhållande till invånarantalet. Det som talar för en kostnadsfördelning som baseras på invånarantalet är att den är okomplicerad och myndighetsuppgifternas karaktär vars syfte är att skydda befolkningen från hälsofaror och hälsorisker.

Kommunerna kan komma överens om att delta i kostnaderna för samarbetet också utgående från användningen av tjänsterna och priset per enhet

efter prestation. Priserna per enhet baserar sig då antingen på de budgeterade priserna per enhet eller priserna per enhet från föregående räkenskapsperiod och på den uppskattade förändringen i kostnadsnivån. Prestationsbaserad kostnadsberäkning och prissättning är speciellt motiverat i situationer där avsikten är att en del av verksamheten skaffas genom köp av tjänster, även om kostnaderna mellan kommunerna fördelas på kalkylmässiga grunder. Också verksamhet av affärsverkstyp förutsätter priser per prestation som fastställts i förväg.

I modellen med en ansvarig kommun och i samkommuner är det också möjligt att använda avgifter per prestation eller en kombination där kommunens betalningsandel består av kostnader per prestation och myndighetskostnader som fördelas i förhållande till invånarantalet.

I myndighetstillsynen inom miljö- och hälsoskyddet har invånarbaserad kostnadsfördelning mellan de kommuner som deltagit i samarbetet i allmänhet ansetts vara tillräckligt noggrann. Vid anlitaandet av veterinärtjänster finns det skillnader som beror på kommunernas näringsstruktur. Behovet av veterinärvård för produktionsdjur är koncentrerat till lantbrukskommuner. Efterfrågan på veterinärtjänster för sällskapsdjur korrelerar i allmänhet med invånarantalet och är i stor utsträckning inriktad på privata tjänster. När det gäller att fördela kostnaderna för veterinärvården mellan kommunerna kan man som fördelningsgrund använda till exempel antalet gårdar med produktionsdjur eller antalet besök som gäller sjuka djur vid sidan av invånarantalet.

Kommunfakturering

När avtals- eller medlemskommuner betalar sina andelar kan faktureringen ske i förskott eller i efterskott, varvid avtals- eller medlemskommunerna betalar förskotten som baseras på budgeten månatligen eller vid andra tidpunkter som överenskommit på förhand. Den sista raten betalas enligt fakturering i efterskott utgående från bokslutet i annan verksamhet än verksamhet av affärsverkstyp. Det är också möjligt att fakturera avtalskommunerna för samkommunens eller den ansvariga kommunens nettoutgifter i sin helhet i efterskott per räkenskapsperiod utan förskottsfakturering.

Fakturering i efterskott tillämpas inte om avtals- eller medlemskommunernas avgifter fastställs per prestation och de fasta priser som fastställts i förväg bygger på de budgeterade kostnaderna eller kostnaderna från föregående räkenskapsperiod.

För fördröjda betalningar finns det skäl att komma överens om en dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Avgiftsbelagd tillsyn

Inom miljö- och hälsoskyddet tas tillsynsavgifter ut enligt en taxa som godkänts av kommunen till exempel för regelbunden tillsyn, provtagningar samt behandling av tillstånd och anmälningar. Tillsynsavgifterna enligt tobakslagen tas ut för varje försäljningsställe hos en minut- eller partiförsäljare av tobaksprodukter och nikotinvätskor. Avgifter kan inte tas ut för tillsynen över rökförbud och begränsningar. Avgifterna för tillsynen över efterlevnaden av livsmedelslagen och hälsoskyddslagen utvidgas 1.1.2022 när en årlig grundavgift för tillsynen börjar tillämpas.

Det lönar sig att komma överens om godkännandet av taxan för samarbetsområdet för miljö- och hälsoskyddet och debiteringen av avgifter i samarbetsavtalet (bilaga 1). Den ansvariga kommunens fullmäktige eller det organ som anges i samkommunens grundavtal fattar beslut om de allmänna grunderna för avgifterna. I den ansvariga kommunens förvaltningsstadga kan den beslutanderätt som gäller taxan och avgiftsbeloppen delegeras till organet. De prestationsbaserade avgifter som tas ut av verksamhetsutövarna motsvarar högst kostnaderna för åtgärderna. Tillsynsavgifterna är avsedda att trygga de resurser som tillsynen kräver.

Staten ersätter kommunernas kostnader för sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som de centrala verken styrt till kommunerna och som enligt lagen är det centrala verkets uppgift eller som anknyter till beredningen av verkets anvisningar.

Meddelande till regionförvaltningsverket

Det är fullmäktige som ska fatta beslut om anslutning till ett samarbetsområde och godkänna samarbetsavtalet. Enligt lagen skulle kommunen före 31.12.2009 fatta beslut om anslutning till ett samarbetsområde för miljö- och hälsoskyddet, annars skulle statsrådet efter att ha hört kommunen och regionförvaltningsverket kunna besluta att kommunen ansluts till någon regional enhet. Kommunen eller samarbetsområdet skulle senast 31.1.2010 anmäla följande uppgifter till regionförvaltningsverket:

- 1) namn och kontaktuppgifter för det organ som ansvarar för miljö- och hälsoskyddet
- 2) personalresurserna inom miljö- och hälsoskyddet
- 3) kommuner som hör till samarbetsområdet

Om samarbetsområdets personalresurser avviker från de 10 årsverken som förutsätts, måste avvikelsen motiveras i samband med anmälan.

Efter detta ska man anmäla betydande förändringar i de ovan nämnda uppgifterna, till exempel ändring av organets namn eller adress och sådana förändringar i antalet årsverken som innebär minst 1 årsverke. Byte av personer eller mindre förändringar i antalet årsverken behöver inte anmälas.

Bilaga 1

Frågor som ska överenskommas i samarbetsavtalet

Nedan anges på ett allmänt plan hurdana föreskrifter som behövs i ett mellankommunalt samarbetsavtal enligt modellen med en ansvarig kommun där ett gemensamt organ sköter gemensamma uppgifter. I avtalet ska åtminstone följande frågor regleras:

Avtalsparterna

- parter är de kommuner som inrättar det gemensamma organet

Avtalets syfte

- definiera samarbetsuppgifterna, dvs. vilka uppgifter det gemensamma organet sköter
- ange vilket det gemensamma organet är
- ange inom vilken kommuns organisation det gemensamma organet verkar

Organisering av förvaltning och beslutsfattande

- organisationen av förvaltningen kräver bestämmelser i en förvaltningsstadga som godkänts av den ansvariga kommunens fullmäktige; hänvisning till att mötesbestämmelser och andra föreskrifter i den ansvariga kommunens förvaltningsstadga iakttas
- i allmänhet bör det ingå en bestämmelse om att förvaltningsstadgan godkänns efter att de andra avtalskommunerna hörts eller att de grundläggande bestämmelserna i förvaltningsstadgan redan ingår i avtalet
- organets sammansättning: antalet ledamöter och hur många ledamöter varje kommun utser till organet
- val av ordförande och vice ordförande: kommunerna kan komma överens om från vilken kommun ordförande och vice ordförande utses och eventuellt om val av ordförande och vice ordförande turvis
- definition av ledande tjänsteinnehavare och den ledande tjänsteinnehavarens funktion som föredragande för organet

- hur avtalskommunerna eller den gemensamma nämnden hörs vid val av den ledande tjänsteinnehavaren, om valet inte ingår i den gemensamma nämndens uppgifter

Övertagningsrätt

I samarbetsavtalet kan det bestämmas att den ansvariga kommunen i egen- skap av högre organ inte har rätt att överta behandlingen av ärenden. Enligt 92 § 5 mom. 3 punkten i kommunallagen får ärenden som överförts på ett i 51 § avsett gemensamt organ för flera kommuner inte tas till behandling i ett högre organ, om kommunerna kommer överens om detta. Genom denna bestämmelse har man velat förbättra förutsättningarna för samarbete mel- lan kommunerna så att den ansvariga kommunen kan fråntas rätten att överta behandlingen av ärenden som gäller samarbetet.

Personal

Anvisningar om personalens ställning i samband med bildandet av samar- betsområdet för miljö- och hälsoskyddet ges av kommun- och välfärdsom- rådesarbetsgivarna KT.

Ekonomi

- den ansvariga kommunen ansvarar för skötseln av ekonomin. Ekonomin för det gemensamma organet utgör en del av den ansvariga kommunens budget och ekonomiplanering.
- i avtalet kan ingå föreskrifter om hur avtalskommunerna bereds möjlighet att delta i den ekonomiska planeringen och i beredningen av budgeten när det gäller samarbetsärenden
- grunderna för avtalskommunernas kostnadsfördelning: användningen av tjänster, invånarantalet eller till exempel en kombination av dessa
- fördelning av kostnaderna för den gemensamma förvaltningen mellan av- talskommunerna och uppläggningskostnaderna på ett sätt som möjlig- gör en uppföljning av kostnaderna kommunvis. Kostnaderna för den gemen- samma förvaltningen kan också omfatta särskilda utgifter som gäller perso- nalen såsom familjepensionsansvar och andra pensionsutgiftsbaserade åta- ganden.
- grunderna för fördelning av de interna kostnaderna och grunderna för av- skrivningar enligt plan
- den ansvariga kommunens skyldighet att rapportera om ekonomin och verksamheten till avtalskommunerna

- avtalskommunernas rätt att ta del av bokföringen och förvaltningen när det gäller samarbetsärenden
- betalningen av kommunernas betalningsandelar
- eventuell dröjsmålsränta

Avgifter som tas ut av klienter

- om det är möjligt att ta ut klientavgifter för servicen behövs det en överenskommelse om grunderna för bestämningen av avgifterna samt hur man beslutar om avgifterna och om andra förfaranden

Inventarier och utrustning

- avtal om användningen av den lösa egendom som de övriga kommunerna disponerar över och använder och om eventuell överlåtelse till den ansvariga kommunen
- behandling av överlåtna inventarier och överlåten utrustning i den ansvariga kommunens balansräkning/bokföring

Fastigheter

Utgångspunkten är att fastigheterna kvarstår i avtalskommunernas ägo. Byggande och ägande av eventuella nya lokaler kan också avtalas i anslutning till samarbetsfrågor.

Dataskydd

- avtalskommunerna förbinder sig att upprätthålla dataskydds- eller informationssystemen på en nivå som möjliggör smidighet i verksamheten inom samarbetsenheten
- avtal om arkiv och arkivöverföring

Övriga avtal

- överföring av existerande avtal och förbindelser som gäller de uppgifter som ingår i samarbetet till den ansvariga kommunen eller hävning/uppsägning av avtalen

Utveckling av samarbetet

- de förfaranden som används vid utvecklingen av samarbetet

Ändring av samarbetsavtalet

- ändringar kräver samstämmiga beslut av avtalskommunernas fullmäktige eller eventuella andra förfaranden

Skadeståndsansvar

- ett eventuellt skadeståndsansvar kan delas så att kostnaderna för skador som eventuellt uppkommer vid skötseln av samarbetsuppgifterna antecknas som gemensamma kostnader, vilka fördelas i proportion till invånarantalet i medlemskommunerna eller enligt någon annan fördelningsgrund

Meningsskiljaktigheter

- det finns skäl att komma överens om att tvister som eventuellt föranleds av avtalet ska lösas genom förhandlingar mellan kommunerna, och om kommunerna inte når samförstånd på det sättet, ska ärendet handläggas som ett förvaltningstvistemål hos förvaltningsdomstolen. Alternativet till förvaltningstvistemål är skiljeförfarande (lagen om skiljeförfarande 967/1992).

Avtalets giltighetstid och uppsägning

- gäller avtalet för viss tid eller tills vidare?
- om avtalet gäller tills vidare, vilken är då uppsägningstiden och när upphör avtalet att gälla vid uppsägning?
- grunderna för fördelning av egendom och skulder mellan avtalskommunerna när samarbetsavtalet upphör